

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzandók.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Aron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: Párisi közkiállításról, XXIV. — Különfélék az állattenyésztés köréből, Szentkirályi Ákos. — A szilágysági borvidékről, Fekete Pál. — Őszi teendők a gyümölcsösben, Ebner Sándor. — Ovszer a burgonyarodhadás ellen, Osváth Pál. — Kérelem a hazai földöntözés ügyben, Gonda Béla. — Gazd. kiállítás Angliában. — Magyar borok szállítása Svájcba. — Kaukázusi szőlőmivelés. — Elvetett gyümölcsmag védelme. — Patkánymérgek. — Régi dugókat újra használhatóvá tenni, K. L. — Egy szippantás. — Vidéki gazd. tudósítások: (Kolozsvár, Baroth, Csik-Szereda, Felső-Rákos.) — Szerkesztő postája. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A párisi közkiállításról.

(Eredeti tudósítás)

(G. V.) XXIV. A francia gazdasági szakoktatás legujabban három fokozatott mutatott fel; a „ferme-école,” mely a mi földmives iskolánknak felel meg, az „école d'agriculture,” a gazdasági középintézet és végre az „Institut nationale agronomique,” mely a legmagasabb elméleti képzést nyújtja. Ferme-école vagy földmives iskola, minden második-harmadik megyére esik egy; a nemzeti intézet csak két év óta áll Párisban fenn, míg középtanodát összesen hármat találunk, a legidősebb: Grignon 1826-ban alakult és ennek rövid ismertetésével akarunk e sorokban foglalkozni.

Grignon, Seine et Oise megyében, a nyugoti vasúttal Páristól öt negyed óra alatt elérhető, állomása Plaisir-Grignon, melynek elseje falu, másika pedig pusztá vagy telep, mint a bajor Weihestephan, vagy a württembergi Hohenheim. Alapítója a híres Bella Agoston volt, kit a francziák ép oly nagynak tartanak, mint a németek Thaert; az intézet magánvállalkozás volt és eredetileg negyven évre alakult, később az állam vette át. Az iskola a földmivelési minisztérium alatt áll, de igazgatója a tisztviselői hierarchiában igen magas rangot foglal el és hatáskörében nem igen van korlátozva.

A hallgatók háromfélék: hennlakók, künnlakók és vendégek; az intézet 100 növendéket tud elhelyezni, e szám azonban ritkán telik be, jelenleg például 98 van beírva, 80 bennla-

kó. A felvételi általános feltételek közül megemlítendő: a be-tölt 17-ik év, egészségi s erkölcsi bizonyítvány, a szülők vagy tutorok kötelezvénye a fizetendő díjakra nézve. Minden felve-endő egyén — kivéve a bölcsészeti baccalaureust — felvételi vizsgát tesz a számtan, mértan, természettan, vegytan és föld-rajzból; ennek eredménye dönt és mondják, hogy e vizsgáló bizottság eléggé szigorúan gyakorolja tisztét. A tanfo-lyam tartama 2½ év, a mit sok szakemberrel együtt a mostani igazgató is czélszerűtlennek tart, kivált az általános hadköte-lezettségre való tekintettel, mert a fiatal ember tavasszal végez és ősszel önkéntes évét kezdi meg, s a közbeeső hat hónap majd mindig elveszett! Daczára a jogosult ellenzésnek, mindedig nem sikerült módosítást elérni, mert bizonyos körökben nagy-szivóssággal ragaszkodnak a régihez, még ha nem jó is! Minden előadás 1½ órára van szabva, az első félórán a nö-vendékek felelnek abból, mit a tanár megelőző előadásában előadott, a teljes óra pedig a tárgy magyarázatára marad fenn; azonkívül a „répétiteur“ (szórol-szóra: ismételtető vagyis tan-segéd) havonként legalább egyszer minden növendéket felszólítja.

A tanári személyzet a következő: egy igazgató, jelenleg Dutertre, egyszersmind főfelügyelője a földmivelés és a nemzeti juhászatoknak; egy aligazgató Roosmalen, egyikök sem tart előadást, hanem az intézeti gazdaság és számadásnak vezet-ésével foglalkoznak, mely funckióban egy titkár és egy gazdatiszt áll az igazgató rendelkezésére. Van azután tíz tanár. a következő tanszakokra: vegytan, nemzetgazdaság és tör-vénykezés, földmivelés, gazdasági mérnöki tudományok, ipar-tizlettan, erdészet, botanica, természettan, ásvány- és földtan, állattan és állattenyésztés, mindezen tanszékék mellett egy tansegéd van alkalmazva, végre könyvtitól. A rendkívüli taná-rok a következő szakokat töltik be: (gyümölcs-) fatenyésztés, gyakorlati földmivelés, emberi egészségtan és rovarstan. Az idő beosztása következő:

- 5 óraker reggel (télen nyáron egyaránt) felkelés.
 6—7½ óráig ismétlés a tansegédekkel.
 7½—8 óráig reggeli: tej hidegen vagy melegen, sajt, kenyér.
 8—9½ óráig: előadás vagy tanulmányi idő.
 9½—11 óráig: előadás.
 11—12 óráig: „déjeuner“ azaz második reggeli, áll egy húsféléből, saláta vagy főzelékből, sajtból, fél üveg borból.
 12—1½ óráig: szabad idő.
 1½—3 óráig: előadás vagy demonstráció.
 3—4½ óráig: gyakorlati munkák.
 4½—6 óráig: tanulmányi idő.
 6—7 óráig: ebéd, mint a második reggeli, csak a leves-sel több.
 7—9 óráig: szabad idő vagy tanulmány.
 9½ óraker: lefekvés.

A mint e tantervből, (mely néha a körülmények szerint módosul ugyan, de lényegében nem változik) látható, a növénydekek a gyakorlati munkákkal foglalkoznak ugyan, de csakis annak elsajátítása, nem pedig annak végzése céljából. Hogy mi jobb? azt tán absolute elhatározni nem is lehet; részünkről elengedhetetlennek tartjuk, hogy a gazda a fontosabb munkák mikénti kezelését tudja; minő fokig szükséges ezen tudás? az a munkás személyzet általános képzettségétől fog függeni. Például a dunántúli magyar béres sokkalta ügyesebb, mint az erdélyi oláh, az előbbi vidék jóval haladottabb, mint a Királyhágóntúli; itt tehát még azt is meg kell mutatnom a cselédnek, a mit amott úgy szólván mindogyik tud; következképpen sokkalta nagyobb súlyt kell a gyakorlati képzésre fektetnem és hogy ez nálunk Kolozs-Monostoron csakugyan történik is és szigoruan keresztül van vive: az intézetünk alapítóinak és mostani intézőinek nem csekély érdemök!

A tanterv előadásainak részletezésébe nem bocsátkozunk, mert a tárgy vázlatából bajos azokat eléggé méltányolni; csak annyit mondhatunk, hogy Dutertre igazgató a praxisnak embere, ki bár nagyon tiszteli az elméletet, de másrészt ügyel arra, hogy növendékei az élet követelményeit, a valóságban mindig maguk előtt láthassák és nem engedi, hogy egy szép hypothesis megmentésére, a gyakorlaton történjék erőszak!

A növendékek az egyes gazdasági ágak szemmel tartására két heti időtartammal vannak beosztva, még pedig mindig párosan: egy régi hallgató és egy ujoncz. Jelenleg 34 ily szolgálati ág van a lajstromban felsorolva, tehát 68 növendék az illető szemlével elfoglalva. A házi rend etég szigorú, különben nem igen nyílik mód vagy csáb annak megszegésére; a vidék semmi különös szórakozást nem nyújt; vásár- és ünepnapokon pedig mindenki — jelentés mellett — Párisba mehet, ha van pénze. Az étkezés együttesen történik egy felvigyázó jelenlétében; a hálóteremben minden növendéknek külön rekesztéke van, melynek három oldala vagy 3 meter magasnyira el van deszkázva, míg elöl csak egy zöld függöny zárja el; ezen czellában, mint itt nevezik, van ágy, szék és almárium, gyertyát bent égetni nem szabad, a gázt, mely az egész termet

világítja, esti 10 óraker eloltják. A rekeszek a terem közepén vannak háttal egymásfelé elhelyezve, a mosdó asztalok evvel szemben a terem falain foglnak helyet. Egy kápolna a katolikus isteni tiszteletnek szolgál, mely az illető — vásár- és ünepnapon honnlevő — növendékekre nézve kötelező; a növendékek szórakozására könyvtár, olvasó terem, játszószoza (hol minden kártya és szerencse játék tilos) és tornatér áll rendelkezésre, azonkívül a majd 50 hectarenyi park gyönyörű sétahelyül kínálkozik.

Az intézet helyisége e század elején Bessiéres tábornagnak volt tulajdona és később lett mostani rendeltetésére átalakítva; szemben az iskola főépületével egy dombon az igazgató lakása, illetőleg háza áll, mely nagyon csinosan van berendezve, köröskörül a legszebb kerti ültetvények, a legjobb karban. Az egész telep, belsőség és külsőségnek legnagyobb része kőfallal van körülvéve, az épületeket egyszerű csim jellemzi. A gazdasági udvarban a trágyakezelés mintaszerű, a kút középtt van elhelyezve, az egyes halmok köröskörül foglalnak helyet. A gazdaság kiterjedése 350 hectare, mely többnyire ötös fordában van kezelve: 2 kapás (a kapások egyszer erős, egyszer közepes trágyát kapnak), 1 gabona, 2 takarmány, a luczernások természetesen ezen kívül állanak. A magtár egyszersmind cséplő pajta, egy göz gép hajtja az ócska szerkezetű cséplőt, a gabonát egy elavator felemeli s a tisztító gépekbe bocsátja, innen a fajonként elkülönített rekeszekbe kerül a buza, rozs stb. mindezen eljárásoknál a kézi munka meg van kímélve. Közvetlenül a magtár mellett vannak a takarmány-szinek és kamarák, a répavágásra és burgonyafőzésre szolgáló szerkezetek stb. Az ígás állatok istállója külön-külön lónak és ökörnek (normandiai fajta) ad helyet, a tehenészet hollandi, normandi, flamandi, shorthorn és aysshirei teheneket, valamint azok keresztezéseit tartalmazza. A szarvasmarha takarmányozása 24 óránként és fejenként a következő:

	Tehén	Ökör
Széna	6 kilo	12·5 kilo
Répa	25 „	28 „
Szalmatörek	2 „	2 „
Zab	—	3 „
Árpaliszt a fejőseknek	4 „	—

A teheneknél havonként kétszeri próbafejés divik, az általában változó; 365 napot számítva egy évre 5—7 litert tesz naponta.

Az intézet leginkább juhot tart, még pedig angol fajtákat: Shropshire, Dishley, Southdown és azoknak keresztezéseit; célz tenyészállatok eladása és hizlalása, a Southdown kosok 15 hónapos korukban 200 frtért szoktak darabonként kelni. A juhok tartása a következő:

	Shropshirejuhok	Southdownkosok
Száraz luczerna	1 kilo	—
Murok	0·50 „	0·25 kilo
Szalma	0·15 „	—
Két órai legeltetés	—	—
Száraz löhero	—	0·50 „
Borsó	—	0·55 „
Répa	—	0·25 „
Zab	—	0·50 „

Az intézeti konyha sok hulladékot szolgáltatván, ezt sertéshizlalásra használják fel; megveszik a hat hetős malaczatot és 8 hónapos koráig etetik; a közepes adag 2 kilo árpaliszt, 2 kilo főtt burgonya és 15 kilo konyhai moslékból áll, a leölt sertés átlagban 100 kilo hust ad. Az összes istállók nagyon czélszerűen vannak berendezve s mindenütt kisszerűnek látszó, de a gyakorlatban megbecsülhetetlen javításokkal, fogásokkal találkozunk, melyekre alkalmasabb időben még visszatérünk.

Az intézeti gyűjtemények kisszerűek és most fognak átalakítani; a tantermek kicsinyek és többnyire kényelmetlen padokkal vannak ellátva; mindez javítást kíván, csak hogy ily czélokra itt is nehezen kapni pénzt. Van még egy konyha és gyümölcskert, — utóbbiban a fák nem a legnagyobb gonddal tisztogatva, — botanikus, erdészeti kert és kísérleti mezők, bent az udvaron a méhészet és selymészet gyakorlati anyaga van elhelyozve.

Grignont, a francia gazdák büszkeségét, hazánkfilai közül is többen látogatták, azonkívül a külföldiek többsége oroszokból és lengyelekből állott. —

Különfélék az állattenyésztés köréből.

II.

Nem lehet kétségbe vonni, hogy a nemzeti kormányunk alatt divatba jött állatkiállítások és jutalomdíjosztások, gazdasági állattenyésztésünkre jótékony befolyással voltak és vannak; nagyon kívánatos volna azonban, hogy azok az urak, kik a kiállítás vagy jutalmazás fölött határozni hivatva vannak: szakitnának már egyszer az eddig szokásos vezérelvekkél, főleg a szarvasmarhák megítélése szempontjából.

Azt hiszem nem nagyitok, ha kimondom, hogy jelenleg az illető bírálók, legtöbbször minden utógondolat nélkül, egyedül csak azon összbnyomás után hozzák ítéletüket, mely benyomást az elővezetett által a szemlélőre gyakorol, pedig ez nem helyes. Szükséges, hogy a bíráló tisztában legyen az on czéllal, melyet a tenyésztő kiállított állatjával elérni akar, ezenkívül az is megtudandó: a kiállított egyed valóban igaz képviselője-e azon tenyészetnek, melyből kikerült? mert ha például 10, 20, 30 tehén közül csak az az egy érdemes a kiállításra, a többi hitvány, rossz: bizony nem adnék neki díjt! Ugyisint az is kifürkészendő: nincs-e az illető állat a kiállításra praeparálva — elkészítve? mint az országszerető történik. Így magam is tudok egy pár juhászatot, hol az egyik, jövő évi nagyobb kiállításra szánt állatok, már hónapok előtt köpenyegbe lettek bujtatva; dupla zabadag rendeltetett számukra és mindenféle módon kényeztetik őket! azt kérdem most: igaz képviselői lesznek-e ezek a példányok azon nyájnak, melyből valók? Hányszor megtörténik, hogy egy tehén díjat stb. kap, a nélkül, hogy tudnák róla: mennyi tejet ad? vagy vannak, voltak-e borjai? és minők ezek? sőt sokszor a jó tenyészállatot, a jó tejelőt stb. jelző külső tulajdonok jelenléte sem kívántatik és elég ha a bírálónak tetszik; ha elmondhatja róla, hogy „szép“, hogy „gyönyörű egy jószág!“ Pedig hát az állattenyésztő szótárában szép csak az, a mi jó is egyszersmind és jó az, a mi a czéllnak megfelel.

Nézetem szerint az sem helyes, hogy oly állat is részeseül jutalomban, melynek fajtája — tapasztalás vagy szakavatottak állítása szerint — nem arra a vidékre való, a mely vidék állattenyésztésére az eszközölt kiállítás hatni akar.

Nagyon természetes, hogy oly körülmények között, midőn a kiállításoknak, jutalmazásoknak még csak kezdetleges czélek van: kiemelni az állattenyésztést polyából; felébreszteni az érzéket a jobb takarmányozás, ápolás iránt; bebizonyítani a jó apa-állatok hatását stb. — az előadott és hasonló — hogy ugy fejezzem ki magamat! magasabb és távolabb fekvő irányelvek nem képezhetik a megbirálás zsínormértékét.

Egykissé kényes indítványt szándékozom most tenni és kíváncsi vagyok, mit szól hozzá a szives olvasó?! azt szeretném ugyanis megérni, hogy a bikák, különösen pedig a községi bikák ne egyék ingyen drága takarmányukat, hanem legalább részben, ők is járuljanak hozzá annak megszerzéséhez; mert hiszen azért, a mit eddig tettek, az apai örömök által lesznek kárpótolva. Ha a bikák párosával, de még jobb ha egyenként jármoztatnának: igen sokféle haszon és előny háramlana rájuk és a tulajnonosra: a rendszeres mozgás fentartaná, növelné a himerő, eleje lenne véve az elhizásnak; az állat kezes lenne, tehát nem okozna annyi bajt és veszedelmet; különféle apró fuvarozásokat végezve: visszatértené a reá fordított költségek egy részét stb.

Önként értődik, miszerint jó és elég takarmány mellett sem szabadna a jármozott bikát túlerőltetni. Hogy a betanítás vesződséggel jár és a szoktatásnak már fiatal korban kellene elkezdődni: senki sem tagadja; de a „nem lehet“-et előre kimondani: a „nem akarás“-nak a jele. Ha a bikának orrkarikája van, akkor nagyon könnyű a dolog; ezenkívül ha csak egy bikát kell befogni: külön homlok-, fej-, vagy mar-járomra van szükség, melylyel istrangok segélyével huzza a szekeret vagy járgányt. A járomra és a huzásra a fiatal és különösen az öregbikákat legjobb akként rászoktatni, mint a hogy a csiklandos szügyű csikót szokták betanítani.

Ezt a módot Tormay Béla, jeles művében „A falusi lótenyésztő“-ben következőleg írja le: a csikót az istállóban olyan állásba kötik, melynek végén két erős oszlop áll; ha pedig ilyen nem lenne: az állás végébe két jó erős ágast kell beásni, ezekre keresztben, ugy kötésnyi magasságban, kötünk egy vendég-oldal vastagságu erős drágányt, mely majd egy öles hosszú; ezen keresztül vetünk egy istrángot és ennek egyik végére egy kiséfát, a másik végére pedig egy derék fél-mázsás követ kötünk. Fölszerszámozván az állásban, a csikót meghátráltatjuk és a csikón lévő szerszám istrángjait reáhurkoljuk a drágányon átvett istráng kiséfájára; a csikó fejét pedig a kötőfékkel a jászolhoz fogjuk. Azt hiszem még jobb lesz, ha a bikát olyanformán kötjük a jászolhoz, hogy egyik oldalával a fal mellett legyen, a másik oldalra azután egy erős deszkafalat emelünk, végén egy jól a földbe eresztett oszloppal; a fennemlített drágányt pedig szintén kötésnyi magasságban a köfalba kivájt sekély lyukba dugjuk és az oszlophoz kötjük. Ilyen állásban nem lesz képes a bika oldalogni és hamarabb megbarátkozik az alkalmazott erőszakkal; különben is mind-

dig jó, ha a bika ilyen formán elrekesztve áll az istállóban.

Zaboláskor megrázzuk a csikó előtt a rostát — folytatja tovább Tormay — azután a jászolba öntjük a zabot; hogy ehessék a csikó a jászolhoz kell neki menni és a drugányra huzni az istrángra kötött követ és addig, míg zabját eszi, folyvást tartani; a kő súlyával pedig ez alatt folyón töri a csikó szügyét és ez ilyen formán a szerszám törését megszokván, a huzásnak csakhamar neki áll. Épen ily módon járunk el a bikával is és az előbb-utóbb be fogja adni derekát.

Még csak azt kell megjegyezmem, hogy jármozáskor a bikát — akár milyen jó indulatot mutasson is — mindig az orrgyűrűbe huzott erős madzagon kell vezetni; még jobb, ha csákyás vezeték rudat kapcsolunk a gyűrűbe, mert így a vezető inkább biztosítva van. **Szentkirályi Ákos.**

A szilágysági borvidékről.

(A főbb szőlőfajok.)

Szilági körutam befejezésével kötelességemet teljesitem, ha ott szerzett tapasztalataimat folytatólag közre bocsátom.

A tövisháti kerületben, a karikás szőlőmivelés lehető legjobb módozattal gyakoroltatik. Az egyes szőlőshegyek közül kiemelem a jobb minőségűeket; ilyenek: a kelencei szőlőshegy, melyben az erős inn, kövérszőlő és járdovány az uralkodó fajok; a Szamos jobb partján délnyugoti fekvéssel csillámpalás agyagtalajban jeles bort ad. Hasonló ehez a benedekfalvi hegy is, mely a Szamos balpartján délnek fekvő oldalain adja jeles borát. Ettől nem messze a szilágycsehi déli oldalon fekvő szőlők, viszont jeles boraikkal tűnnek ki; továbbá a menyői, Sándorháza és Bálvány nevű hegyek jeles borokat termelnek. Végül Korond, hol a Mária hegyben Br. Vesselényi Ferencz által újabban kifejlesztett industria, csak a réginek folytatása gyanánt tekinthető.

Ugyanis néhai Br. Vesselényi Farkas, volt közép-szolnoki főispán hozta be az első rénusi rieslinget 1829-ben Korondra és így Erdélybe, innen hozatta 1832-ben Br. Bánfi Ádám Kémerre, hol ma is karikára miveltetik s jeles riesling bort terem. Szabó Imre nevű öreg kémeri polgár ma is él, ki az említett szőlővesszőket Hadadból Kémerre hozta; az ő állítása szerint ekkor hoztak Válaszútra is néhai Br. Bánfi Ádámnak, de ez itt elpusztulván, ifj. Br. Bánfi Ádám a közelebbi években telepített traminer és carbenet fajokat.

A Tövishátról az Érmenti kerületre menve át, mely anynyiban viselheti az Érmenti kerület nevét, a mennyiben a következő helységeken kezdődik a tőkés mivelés p. o. Magyar-Valkó a Berettyó mellett, Percsen, Ilosva, Sarmaság, Girókuta a Kraszna mellett; ezek a tőkés mivelésnek kezdő pontjai.

Azonban a Kraszna és Berettyó-mente alatt nem lehet általános érteni a világhírű névvel dicshető Érmenti bakator bortermő vidéket, mert ezzel csak szűkebb körben, következő tíz helység dicshető, u. m. Tasnád, Szódemeter, Peér, Pele, Paczal, Magyar-Csahoj, Szilág-Balászháza, Csán, Leosmár és Girókuta.

Ezek azon helységek, hol a világot meghódító felséges bakator bor terem. Csodálatos, hogy némelyek, mint a szóde-

meteri, pelei, peéri s a tasnádnak nagyobb része csaknem északi fekvésben díszlenek, vasas veres-agyag talajban. Itt a bakator, a maga nemében, épen olyan specialis faj, mint a furmint Tokajban. Teremhet ugyan másutt is bakator és másutt is furmint, de az érmenti bakator bort épen úgy nem tudjuk utolérni, mint a tokaji furmint bort; azért hát nagyot hibázik, ha valaki Tokajban mást, mint furmintot és a szűkebb körű Érmellékére egyebet, mint bakatort ültet.

Az Érmelléken, hol tulajdonképen a tőkés mivelés gyakoroltatik, nem nagyon sok szőlőfaj mivelnek, köztük a fő és uralkodó faj a bakator s mégis a szűkebb körű Érmelléken is, az említett tíz helység közt is csupán egy helyt találtatik külön bakator tábla. Miért nem becsülik meg s nem ültetik külön táblákba? okul egy pár, a közvéleményben elterjedt állítást hoznak fel; 1. azt mondják: nem mindenkor terem, mert elrugja a termését; 2. külön táblákba ültetve magára nem terem. E két téves állítás közül, mint Szódemeteren a néhai Dr. Csencs által külön táblába ültetett kurta száru, vállas bakator jelen termése is bizonyítja: egyik sem lehet meg, mert itt külön táblába ültetve is nagytermés van és a termését sem rugta el. E tévedés alapja, tehát ott keresendő, hogy valamint a furmintnak két roszt alfaja van, azért a harmadik vagy hulyagos furmint nem eldobandó, mert ez adja a világ leghíresebb tokaji borát; így a bakator is kétféle. A vállas, kurta száru, finum bakator, mit a néhai Dr. Csencs ügyesen kiválasztott: felségesen terem mindenkor. Kivánatos lenne tehát, hogy ott, a hol e kitünő bort adja, csak ilyen bakator szőlőt termeljenek.

Azonban ezzel nem akarom azt mondani, hogy a Kraszna és Berettyó-mentén, így a Magurán is ne terem nének jó borok igen is jeles borok vannak ott is, csak hogy ezek nem valódi bakator izzel bíró bakator borok.

Az erős inu vagy tokaji furmint is szorványosan az egész Érmelléki kerületben el van terjedve, különösen Somlyón nagymennyiségben található. Szódemeteren, néhai Dr. Csencs szőlőiben, egy külön tábla van belőle ültetve, melyen gyönyörű termés mutatkozik; itt is, mint az Érmelléken mindenütt, tőkés mivelés alatt is jól terem.

Legnagyobb mennyiségben van elterjedve az egész Érmelléken egy szőlőfaj, itt úgy nevezik: erdélyi szőlő; de ez tudomra egész Erdélyben sehohsem található. Én Dr. Miskolczitól, a diószegi képezde volt igazgatójától értesültem, hogy ő erdői, illetőleg erdei szőlőnek és nem erdélyországinak nevezte ezt a fajt; ez tereu a tőkén hagyott kétszemű csapról is. Sokat terem az igaz, mint módomból is volt látni; hiányai: későn érő, közép jószágú bort ad, de azért mindenütt, hol tőkés mivelés uralkodik, minthogy biztosan terem, ez van legnagyobb elterjedve.

Fehér góhé. Ez is el van terjedve, tőkén mivelve jól is terem; de az a hátránya, hogy a későn érők közé egyenesen lévén ültetve, kora érésiért ritkán ér szüretet.

A Madaras; fekete bort adó szőlőfaj, mely a Kraszna és Berettyó mentén van elterjedve; külön szüret bora Somlyón, Nagyaluban Br. Bánfi Zoltánnál, Ippon Veress Józsefnél kitünő;

korán érő, bőtermő, jeles faj, kiváló figyelmet érdemel. Ezen faj eszembe juttatja a szászrégeni fekete leányka szőlőt is; e két jeles fekete bort adó szőlőfaj, mint hazaiak, mindenekfelett megérdemlik nem csak az említést, de a nagyban termelést is; mindkettő korán érik, bőven terem, föld, talaj és klímánkhoz szokva minden körülmények között jeles fekete bort adnak s korán érésök által válnak kitünővé. Miként az erdélyi fehér leányka szőlő a fehér borok között, épen oly kitünő fekete bort adna e két fekete faj a fekete borok között; s valamint a fehér leánykának a Küküllő-mente és Mezőség a hazája, úgy a madarasnak a Kraszna és Berettyó-mente; az Érmellékén is kisebb mennyiségben található. A fekete leányka eredeti hazájának Szász-Régent tartom.

A többi Érmellékére való szőlőfajok alig érdemlenek említést. Az erdői szőlőnek, mely miként említém az Érmelléken azért van nagyban elterjedve, mert kurta metszéssel akár síkfa csapon, akár cserfán hagyott esapon mindig és sokat terem, jó évben meglehetősen a bora, kivált 10—12 éves korában; de hisz a világ halad, olyan jobb fajt kellene helyette választanunk általánosságban való elterjesztésre, mely sokat, jót teremjen s hamar fizessen. Ezen kedves eszmém lélesítését láttam Györtelkén, a Magurán Ladányi Sándor nagyterjedelmű szőlőjében, hol a Welsch Riesling, mi eddig nem fordult elé, tőkén kitünően diszlik; nagy termés gyönyörű fürtökkel megrakva, mintegy kitüntetve magát; ez a faj nagyban elterjesztésre önként kínálkozik, korán érése és kitünő bora miatt. A szilágyi borvidéknek ezt a fajt még egyszer ajánlottam volt karikás mívelésre; most minthogy tőkés míveléssel is jól sikerültnek bizonyult, a Welsch- vagy Olasz rieslinget újból melegen ajánlom nagyban termelésre. A Ladányi Sándor ur szőlőjében, megemlítésre méltó, hogy külön táblákban, nagyobb mennyiségben vannak itt ültetve: Muscat Lünel, Oporto és Rajnai Riesling és ez utóbbi között szórványosan találhatik az Olasz Riesling. Van még Peérben néhai Serli Ödön nagy kiterjedésű új ültetvényesében, külön táblákba rakva, két hold Olasz Riesling, hol viszont tőkén mivelve gyönyörűen diszlik; szeptember közepén csaknem telyesen elkészülve: ez fényes bizonyítéka annak, hogy a Welsch Rieslinget tőkén nagy haszonnal lehet tenyészteni. Ezért nemcsak a Szilágyban, hanem Erdélyben egyebütt is mentől nagyobb mennyiségben lenne az Olasz Riesling szaporítandó; s kockázatlan merem azon állítást, hogy fáradságot, költséget mindenütt bőven megjutalmaz.

Mint eléggé elterjedt szőlőfajt, mely Szödemeteren, Györtelkén külön táblába van ültetve, említhetem még a Juh farkot, ez is bőtermő faj; különöszürt borát nem izleltem, de ha valami nevezetes és említésre méltó bora lenne, a sok birtokos között csak akadott volna vagy egy, a ki kipróbálja.

Fekete Pál.

Őszi teendők a gyümölcsösben,

Ha azt akarjuk, hogy vetett és ültetett növényeink teremjenek, jövedelmezzenek: bizonyos gondozásban és ápolásban is részesítsük. A gyümölcsfa azon növények közé tartozik,

mely minden körülmények között leköti figyelmünket és megköveteli, hogy ne csak akkor forgolódjunk körülötte, midőn gyümölcsessel megrakva disziti kertünket, hanem akkor is, midőn lehullatja levelét és téli pihenésre készül.

Gyakran látunk oly fákat is bőven gyümölcsözni, melyek legkisebb gondozásban sem részesültek, de ez csak kivételes esetekben, felette kedvező időjárás mellett történhet s ily fa alig érte el nagykorúságát, száradásnak indul és terméketlenné válik, pedig helyes gondozással még „javabelinek“ kellene lennie.

A gyümölcsfák leginkább lapos, nyirkos talaju kertekben vannak mohával benöve, mit eltávolítani el ne mulasszunk. A moha bizonyos tekintetben a fa tápanyagait fogyasztja, tehát fejlődését, növéset hátráltatja, továbbá a mohakéreg alatt, mint meleg takaró alatt az ártalmas rovarok és petéik védelemben részesülnek, kitelelnek és tavaszkor előjőve, falánságuk által megfosztják a fát nélkülözhetlen levézetétől.

A moha legcélszerűbben nedves, esős időben távolítható el. Megázva, kaparó vassal vagy elkopott nyírfa seprővel ledörzsölhető. A moha ilyképeni eltávolítása után a fának törzse és vastagabb galyai következő folyadékkal kenetnek be: egy kgr. mészre 30 kgr. esővizet öntünk, felkeverés után a meszet az edényfenekére hagyjuk ülepedni, a leülepedett mész felett lévő vízzel pedig a galyak és törzs megnedvesítettik.

E meszes folyadék megöli a rovarokat és azok petéit, továbbá megakadályozza a mohaképződést.

Ily gondozásban részesült fának kérge sima és egészséges külsejű.

Bekövetkezik a tél. A megfagyott talajt hóréteg borítja. A nyulak nemcsak éhség által hajtvá, hanem torkosságuk kielégítése céljából gyümölcsöseinkbe látogatnak és jaj azon oltoványoknak, mely rágszáló fogukkal jó érintkezésbe! Lerágnak a fa kérget, a fa pedig kiszárad vagy nyomoréknak marad. Ezt megakadályozandó, a gyengébb fák zsúpszalmával, náddal tövissel bekötöttek, hogy a nyulak hozzá ne férhessenek. E munkánál azonban ügyeljünk, hogy a bekötés kellő magasságig történjék, különben vastagabb hóréteg esetében a nyulak felkapaszkodnak, körülragják a galyakat vagy a törzs felső részét és fáradságunk kárba veszett.

Ébner Sándor.

Óvszer a burgonyarothadás ellen.

Előjön e baj tapasztalatom szerint az oly években, midőn az első kötés vagy is a gumók képződése után a nagy szárazságot hosszas eső váltja fel s így új kötés vagy gumók képződése áll elő.

A rothadás eleinte a fészekben az első kötésű gumókat éri, de rákerül a sor, kivált késő felszedéskor a másodizben kápzódottakra is minthogy a baj ragályos, annyira szokott fejlődni, hogy nem ritkán egész verem kolompérok rothadnak rákásra, még azon esetben is, ha az eltételkor a rothadt vagy félrothadt gumók kihányattak.

Igy volt ez vidékünkön néhány éve is. Ekkor, nekem alulirotnak nagyobb mennyiségű kolompérom teremvén, midőn

azt verembe szállítottam, próbára az egésze tömeget, rétegenként oltatlan mézporral hintettem meg s míg ezáltal nálam a rothadás megszűnt, másoknál az egészen elrothadt vagy vetni való is alig maradt.

Megjegyezni kívánom, miszerint nálam most az ugynevezett rózsakolompér, — mely pedig más korán érő fajjal ugyanegy földön termelt — eddig a rothadásnak semmi jelét nem mutatja. (Bihar) **Osváth Pál.**

Kérelem a hazai földöntözés ügyben.

A magyarországi földöntözés mai állapotáról hű és teljes képet óhajtván nyújtani, a nméltóságú földmívelési ministerium megbízása folytán erre vonatkozólag 1876-ban tett tanulmányaimat kiegészítendő: tisztelettel és bizalommal kérem mindazokat, a kiknek földbirtokain mesterségesen öntözött területek vannak, s azt a nevezett ministerium felhívására 1876-ban nem jelentették be vagy az öntözési berendezés 1876 óta létesített, tehát arról a részletes adatok még nincsenek birtokomban: legyenek szivesek ezen öntözési telepek helyéről és terjedelméről — az ügy érdekében — engem mielőbb értesíteni, hogy a részletes adatok megszerzése végett az erre vonatkozó kérdő pontokat megküldhessem, esetleg az öntözött területet személyesen megtekinthessem, hogy így a hazai földöntözés mai állapotát tárgyaló művembe ezen öntözési berendezéseket is fölvehessem. A szives értesítések nevemre czimezve Budapestre (VIII. ker. Üllői út 11/83 ss. I. em.) küldendők. Mély tisztelettel

Gonda Béla,

műegyetemi magántanár, a Gazdasági Mérnök szerkesztője.

Gazd. kiállítás Angliában.

A jövő évben Angliában tartandó nemzetközi gazdasági kiállítás tárgyában az angol országos gazd. egyesület november hóban ülést tartt a wales-i hercegez elnöklete alatt, melyben az egyesület, valamint London városa által adandó díjak állapítottak meg állatok, gépek, vaj, termények, gyapju, sajtra nézve. A legjobb buza válfajokra külön díj lesz kifizetve. A kiállítás Kilburnban 1879. jun. 30-án fogna megavilni és július 7-en bezúratni. A kiállítás beható gépkísérletekkel lesz egybekötve. A kiállítási téren lóvasut vonalak fognak létesíttetni, hogy a közlekedést megkönnyítsék. —

Magyar borok szállítása Svájcba.

Miután a magyar borkivitel élénk lendületnek indult, az érdekelt vasúttal igazgatóságai elhatározták, hogy egy további könnyítést léptetnek életbe s néhány átmeneti ponton intézkedés történt, hogy a boroshordókkal megrakott vasúti kocsikat ne kelljen átrakni. A lehető leggyorsabb továbbvitetés tárgyában is történtek intézkedések, hogy a szállítók érdekeinek elég tételessék. —

Kaukázusi szőlőmívelés

a lehető legprimitívabb. A szőlő magas élőfákon messze felkúszik, szil- és eperfákon, hol természetesen ápolásról és egyfor-

ma éréstől szó sem lehet. A fáról szedett szőlő kivált fatörzsekben tapostatik és a mustot roppant, egész 4000 liter őr-tartalmu cserépedényekbe töltik, mely edények felső szélükig a földbe ásatnak, hogy a bor hűsön legyen. Ezen edényből azután fogyasztáshoz képest merik ki a bort, minden töltögetés, leházás nélkül s mindemellett a bor nem romlik meg. —

Elvetett gyümölcsmag védelme.

Hogy az egerek az elvetett gyümölcsmagot ne bántásák, erre Lukász Ede a következő eljárást ajánlja: Olvasszunk fel ganéjlében vasgáliczot s keverjük ehez kőolajat. Ha ezen szerbe áztatjuk az elvetendő magot, úgy az egerek nem fogják bántani. Szintén jónak bizonyult, ha a veteménymaggal együtt rövidre vagdalt egres galyakat rakunk barázdába — ezt sem szeretik az egerek. (G. N.)

Patkánymérgek.

„A patkányok szeretik a sajtot“ — írja egy szenvedélyes patkányirtó — „én nem alkalmazom épen a legrosszabbat s meghatározott időben napjában háromszor megetetem a patkányokat, pontosan ugyanazon helyeken, azután ép akkora vagy nagyobb mennyiségű sajtot megmérgezek, s a patkányok előtt már ösmeretes helyre teszem. Természetes, az egész társaság neki esik. Ezt a fngékonyaságot a sajt iránt még könnyebb módon is felhasználtam; néhány helyen egy lábnyi magasságban a padló fölött, horgokon sajtot akasztottam fel. A patkány utánna kap s ott függve marad. A függő patkány iszonytató ordítására a többi patkányok a háznak még a táját is kerüli. (F. G.)

Régi dugókat újra használhatóvá tenni.

Bizonyosan majd minden pinczegazdaságban sok elhasznált régi parafadugó gyűl meg; ezekkel, hogy újra használhatóvá tessük, a következőképen járunk el: a dugókat egy fazékba tesszük s vizet öntünk rájuk; miután a dugók jól megáztak, angol kénsavat töltünk a vízbe, 5 kilohoz 250 gramm savat s egy darabka fával, jól összekeverjük. 24 óra leforgása után a folyadékot leszűrjük a fazékból s a dugókat többizben vízzel öblintjük mindaddig, míg a kék lakmuspapiros a dugóhoz nyomva nem vált piros színt; ekkor gyorsan és jól megszáritjuk.

K. L.

Egy szippantás.

Brabetz Adalbert zawayroszki földbirtokoshoz egy ismeretlen férfi érkezett, ki Linchől jövő utasnak vallotta magát s fogatot kért, melyen Budweisba mehessen s onnan a vasutnál lévő pálinka küldeményét elhozassa. A fogatot a földbirtokos fia előállította. A falu mellett az idegen megkínálta a vele menő Brabetz Pált egy korty likörrel, de ez nem ivott. Később az idegen elővette burnotszelencéjét, színleg szippantott belőle s aztán odanyújtotta Brabetznek. Ez vett a szelezcéből s amint szippantott, azonnal mély álomba merült, úgy hogy nem tudta aztán mikövetkezett. Csak másnap a Budweis melléti határon,

a szántóföldön tért eszméletre. Az idegennel a 450⁰frtot⁰érő fogat is eltűnt. A körülbelül 40 éves gonosztevő hét hó alatt már három ily fogatot tüntetett el. —

Vidéki gazdasági tudósítások.

Kolozsvár, 1878 decz. 5-én.

Időjárásunk é hó elejével esősre változott. Decz. 2-án hullott esőmennyiség $7\frac{1}{10}$ vonalnyi; 3-án 2 vonal; 4-nn $2\frac{9}{10}$ vonal; 5-én délig 1 vonal; a négy nap alatti esőmennyiség összege, tehát 13 vonalat tesz, míg e g ő s z november havában összesen csak 12 vonalnyi eső esett. Most délben, midőn e sorokat írjuk, az ég derülni kezd s ezen esős időszak bevégeződöttnek látszik. r. t.

Baroth, 1878 decz. 2-án.

Deczember hó az év utolsó napjait képezi s ha vidékünk gazdái vezetnének valami számadásfélét, bizonyára nem a legelégedetelben zárnák azt bé. Ez év egyes terményei, ha jők voltak is, de a sok természeti csapás az általános hasznót nagyon is közepesre redukálta. A tengeri közepes termése jó száraz időben takarítottot bé. A burgonya kiszedése nem sok munkát adott, mert a legtöbb helyen a vetőmagnak alig adta kétszeresét. Mi fahamuval szoktuk ültetni, s habár ez évi termés kevesebb volt is a múlt évinél, de a rothadás felvehető mesnyiségben nem mutatkozott. Az őszi vetése kényelmesen végezhető volt. A korán vetettek igen dúsak s legeltetésre várnak. A kedvező szép őszi napok igen jó alkalmat adtak az elmaradt egyes munkálatok bevégezésére s úgy látszik, hogy még csak külmunkát lehetne végezni, de itten a trágyahordáson kívül egyéb őszi gazdasági mivelet nem szokásos, az állatok egészségben járkálnak a kopár legelőkön, s örvend a gazda, hogy a sáros széna maradhat tavaszra! A szent-mártonnap országos vásár nagyon népes volt, de kevés ember jött pénzzel, minélfogva a forgalom nagyon silány volt. A nagyobbféle ökrök kerestettek, s párja 180—320—360 ftig fizetett. A gyengébbek 140—170 ftig. A tehén 40—90 ftig. A paraszt ló párja 120—180 ftig. A gabona ára gyenge, s az általános árucikk is mind lassan kelnek. A napszám ára rendes. Nevezetes szerencsétlenség nem fordult elő. Nagy József.

Csik-Szereda, 1878 decz. 1-én.

Hosszabb és kellemesebb ősre, mint ez idei volt, Csikban nem emlékezik senki. Nov. hó átl. hőmérséke 3° meleg volt R. sz. Vetéseink kitünők, sőt a rozsok túlkövérségük miatt legtöbb helyen sarlózást vagy leetetést igényelnek. Takarmányunk a télre bőven lesz mert a juhok, lovak és apró szarvasmarhák egész novemberben és még ma is künn legelvén sok széna megmaradt. Szántani még javávan lehet, mit sok gazda fel is használ arra, hogy fagy alá rozsot vessen. Állataink a nyár és ősztől folytán egészségesek valának a sertések kivételével, melyek közül torokgyikban igen sok elhullott.

Terményelnk olcsó áron kelnek: búza 5 frt 80 kr., rozs 3 frt 80 kr., árpa 2 frt 70 kr., zab 2 frt, törökbuza 4 frt, pityóka 1 frt 40 l.r. hectoliterenként. A bőtakarmány készlet a baromvásárokat is meggyengítette; a kínálat elég ugyan, de az eladó magas árt kíván.

Mezei gazdaságunk culturalis mozgalmából, mint igen örvendetes jelenséget felemlítésére méltónak tartom a tanító-egyletek által f. év szeptember havában rendezett „tanszer-háziipar és gazdasági kiállítás“ melyen a gazdasági osztály 46 kiállító által mezei, gyümölcs és konyhakerti terményekben kicsiben igen szépen vala képviselve. E kiállítás ugy a társulási szellem felébresztésére, mint egy jövőben rendezendő nagyobb szabású gazdasági kiállítás iránti tájékozásra nézve is nagy horderővel birt s így a kitűzött célznak teljesen megfelele. A 46 kiállító közül 28-an nyertek kitüntető, dicséret és elismerő oklevelet és pénzjutalmat.

Továbbá jelezhetem azt is, hogy a gazd. gép mtnta iránt nálunk is kezd ébredni az érdeklődés: egy 8 lóerejű gözcséplő octo-

ber elejétől fogva faluról-falura vándorol megyénkben s 2—3 nad alatt a jobb birtokosok gabnait hámbárba teszi. Van is bámulás a néptől s morás és szitkozódás a híres csiki cséplőktől.

Deák Ignác.

Felső-Rákos, 1878 nov. 29-én.

November 10-én szélvész és havas eső zavarta meg őszi szép időnkét. Ez azonban másnap kiderült s azóta folytonos enyhe időnk van. Vetéseink tulságosan kövérek, de az egér jelentékeny károkat tesz benne. A szarvas marhák egy része, lovak, bivalok még künn a réteken jól legelnek mondanom sem kell, hogy a juhok mintha mind hizóba volnának úgy élnek. A gabona piacaink elég élénk, de olcsó s az egy törökbuza van aránylag tisztességes ára.

Török Áron.

A szerkesztő postája. T. L.-nek Beleg: „Az év végén“ közölve lesz; a „gyümölcsaszaló“ megkésétt, de eltettük a jövő nyárra. A ránk bizottat a kiadó hívatallal elintéztük. Szives üdvözet! — É. S. urnak. „Olahorszag juhtenyesztése,“ jöni fog. —

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy a hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészt leütve, a maradék a gyakorlat igényeikhez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

(37.) Szőlővessző-eladás. (3—3.)

Alulírottak balázstelki szőlőjébői, a legközelebbi vasútállomásra szállítva, következő eladó szőlővesszői vannak u. m.

1. Rajnai riesling (50,000 drb.) sima
vesszőnek ezre 3 frt 50 kr
ugyanannyi 2 éves gyökeres
vessző ezre 15 frt —
2. Leányka, sima ezre 7 frt —
3. Som, sima ezre 6 frt. —

E fajok borai literenként 60 kr; 25 literen feljül hitelesített edénnyel együtt. — A megrendelések Sövényfalvára u. p. Dicső Szt.-Márton intézendők.

Gerendi István.

Pénz-kölcsönöket

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamatr mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölk.

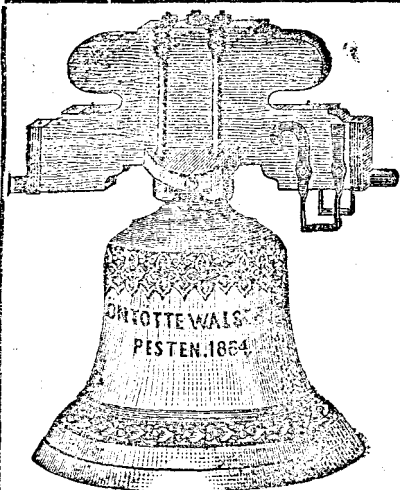
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(38.) (2—3. Voith Gergely,

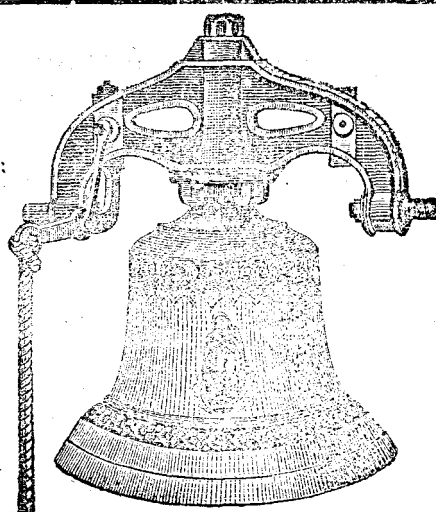
Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.
(Értekezhetni posta úján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.)

Tömiő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemeték, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tűzoltó szerelvények.
Borlehuzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyegek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mérga és gultaperga áruk minden czéflra, nevezete- sen lapok, szellentyűk, zárkarrakák, zsinórok

szerező és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és (49-52.) javítását (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és érczöntőde Budapesten, főkraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-táviradók, vezetékek tűzoltó egyletek részére

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	szena	szalma	tűzifa	marhahús
á r a k r a j o z s á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva	dec. 3	570	510	360	—	156	255	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ersébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	nov. 30	833	700	400	300	200	400	130	40	—	30
Kolozsvár	dec. 5	500	435	400	—	200	335	200	200	300	42
M.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szeben	dec. 6	580	480	370	400	200	330	180	100	320	40
Szegesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	nov. 28	512	362	275	225	152	275	200	80	200	36
Sz.-Udvarhely	dec. 3	600	450	400	—	175	375	160	30	200	28
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelő minden külön díj nélkül tet- szés szerint akarányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	szöri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
10/16 v. egész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260	
8/16 v. fél „	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130	
4/16 v. negyed „	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65	
2/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33	
1/16 v. tizenhatod „	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.